

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

שלח (חלק יג — שיחה ב)

יוצא-לאור למחזור הראשון מלימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת שלח (אה"ק), ט"כא סיון, ה'תש"פ (ב)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

שֵׁלַח ב

— אשר שלח משה לתור את הארץ, וכששבו הרעימו עליו את כל העדה — „וימותו גו“⁵.

אבל עפי"ז צלה"ב:

(א) כל המסופר כאן כבר ידוע ממ"ש לפנ"ז⁶. [באם נפרש ששבו פעם שני' והרעימו, ה"ז חידוש פסוק זה. אבל לפי פרש"י שהמדובר בהרעימו שלפנ"ז] הרי כל הכתוב מיותר. וכהקדמה להפסוק שלאחריו — לספר עונם שהוא הסיבה ד"וימותו" — הרי כ"ז מובן מהקודם.

(ב) לפי"ז הו"ל לרש"י להעתיק רק תיבת „וישבו“ ולפרש „וכששבו מתור הארץ“ ולא יותר.

(ג) מאי קמ"ל רש"י במ"ש „הרעימו עליו את כל העדה בהוצאת דבה“ — הרי זה נאמר בפירוש בהפסוק.

(ד) מה מוסיף רש"י בסיומו „אותם אנשים וימותו“?

אין לומר דבא לשלול „כל העדה“ שהזכיר לפנ"ז — כי זה מפורש בכתוב „וימותו האנשים מוציא גו“⁷. גם דוחק גדול לומר — שכיון שארך מאמר המוסגר הנ"ל — „חוזר על הראשונות“ ומבאר שכ"ז הקדמה ל„וימותו“, כי לפירושו „כששבו מתור הארץ כו“

א. בפירושו עה"פ¹ „והאנשים אשר שלח משה לתור את הארץ וישבו וילינו עליו את כל העדה להוציא דבה על הארץ“ מעתיק רש"י את התיבות „וישבו וילינו עליו“ ומפרש: „וכששבו מתור הארץ הרעימו עליו את כל העדה בהוצאת דבה אותם אנשים וימותו“ (כדלקמן ס"ב).

ופירשו המפרשים² שרש"י בא לשלול שלא נפרש „וישבו“: שהמרג-לים חזרו עוה"פ³ — פעם שני' — להרעים את בני' על משה, אלא שפי' הוא „וכששבו מתור הארץ הרעימו עליו את כל העדה בהוצאת דבה“; שמ"ש „וישבו“ פירושו „כששבו מתור הארץ“, וכל הפסוק הוא חזרה על מ"ש כבר, בתור הקדמה למ"ש אח"כ „וימותו וגו“ — היינו ש„והאנשים אשר שלח משה גו“ (הם) וימותו גו“.

והכרחו של רש"י לפרש כן: באם עיקר חידוש הכתוב הוא שהלינו את בני' שנית, הו"ל להתחיל בזה ולכתוב „וישבו האנשים גו“ וילינו עליו גו“; וכיון דמתחיל „והאנשים אשר שלח משה גו“ וישבו וילינו גו“ משמע שעיקר חידוש הכתוב הוא בנוגע ל„האנשים“ — ולא בשאר הענינים שבפסוק זה, ולכן מפרשו: שהאנשים (ובתור מאמר המוסגר — מבאר עונם)

(5) וראה בס' הזכרון שמתרץ את הוא"ו ד"וימותו".

(6) ובקושיית האוה"ח, אלשיך, ועוד. ומה שתירץ האוה"ח שהכתוב בא להשמיענו הטעם למה מתו תומי' (אף שבכלל הקב"ה מאריך אף), כי ה' אצלם ה' דברים המרומזים בהכתוב — הרי: א) אין מזה (אפילו) רמז בפרש"י. ב) אי"ז ע"ד הפשט, כ"א ע"ד הרמז וכו'.

(7) ע"ד פרש"י וראו ג, ל.

(1) פרשתנו יד, לו.
(2) גו"א עה"פ. ספר הזכרון (להר"א בקראט הלוי) עה"פ.
(3) וכמו שפי' בחזקוני עה"פ.
(4) וכפ' בס' הזכרון. וראה לקמן הערה 16.

בפשטות קשה לרש"י מש"כ אח"כ
 „(מוציאי) דבת (הארץ) רעה“, וכאן
 כתוב „(להוציא) דבה (על הארץ)“ בלי
 הוספת „רעה“ – ועי' מתרץ ש„דבה“
 כל דבור במשמע „וישנה לטובה וישנה
 לרעה, לכך נאמר מוציאי דבת הארץ
 רעה שיש דבה שהיא טובה“.

אבל עפ"ז אינו מובן:

(א) מקום פי' זה הי' צ"ל בפסוק הבא,
 כי שם מתעוררת הקושיא: למה מוסיף
 „רעה“.

(ב) גם את"ל (מאיזה טעם) ששייך
 הוא לתיבה „דבה“ שבפסוק דילן –
 הרי בפשטות אין קשר בין פי' „דבה“
 עם מש"כ רש"י בתחלת דיבור זה –
 וא"כ הי' צריך רש"י לפרשו בדיבור
 בפ"ע – להעתיק תיבת „דבה“
 ולפרשה: כל הוצאת דיבה כו'.

(ג) למה כופל רש"י עוה"פ בסיום
 פירושו „שיש דבה שהיא לטובה“, הרי
 כבר כתב „וישנה לטובה וישנה
 לרעה“?

ג. הביאור בכ"ז:

נוסף על הנ"ל, שכוונת רש"י
 לשלול שלא נפרש „וישבו וילינו“,
 שהלינו שנית – הנה בעיקר בא לתרץ
 הקושיא האמורה: כל הכתוב מיותר, כי
 אין בו חידוש.

ועוד בא לתרץ קושיא נוספת בפסוק
 דילן: בדברי הקב"ה למשה בפרשה זו
 מדגיש שהתלונה שהלינו המרגלים
 היתה על הקב"ה, וכמפורש¹² „עד מתי
 לעדה הרעה הזאת [המרגלים]¹³ אשר
 המה מלינים עלי' גו“, וכן מפורש

– כ"ז מובן ואין רש"י צריך לכותבו
 בפירושו⁸.

ב. אח"כ ממשיך רש"י (באותו
 הדיבור): „כל הוצאת דבה לשון חנוך
 דברים שמלקיחים לשונם לאדם לדבר
 בו כמו⁹ דובב שפתי ישנים וישנה
 לטובה¹⁰ וישנה לרעה. לכך נאמר כאן
 מוציאי דבת הארץ רעה שיש דבה
 שהיא לטובה“¹¹.

(8) בפשטות הי' אפ"ל שכוונת רש"י לפרש
 שמ"ש „וימתו האנשים וגו'“ – הכוונה לאותם
 האנשים הנזכרים בפסוק זה [כי ממשמעות
 הכתובים יש מקום לומר שאינם אותם האנשים
 (וכפי' הרא"ש – הובא בבי' שבהערה 23) דאל"כ
 „האנשים“ פעם ב' ל"ל, וגם למה חוזר עוה"פ
 „מוציאי דבת הארץ רעה“ – אבל ראה לקמן
 בפנים ס"ד], ועפ"ז תומתק הדגשת רש"י
 „אותם“.

אבל אין לומר שזהו עיקר כוונת רש"י
 בתיבות אלו, כי א"כ הו"ל לרש"י לפרשו עוה"פ
 „וימתו גו'“ ולא כאן על התיבות „וישבו וילינו
 עליו“.

(9) שה"ש ז, י.

(10) ומה שהקשה הרמב"ן (ומביאו גם הטור
 הארוך) ממ"ש (משלי י, יח. כה, י) „מוציא דבה
 הוא כסיל“, דבתך לא תשוב – הרי שם א"צ
 לפרש „רעה“ כי בא בהמשך להנאמר לפני'¹¹
 בקרא (ראה פרש"י ומצו"ד שם) ומובן הוא
 מעצמו.

(11) עפ"ז מובן דיוק לי' רש"י ריש פרשתנו
 „לפי שלקחה על עסקי דבה שדברה באחי“
 (דלכאורה הו"ל „על שדברה באחי“ – לי'
 הכתוב – ותו לא) – כי רצונו להדגיש שדבה –
 טעם – דברה באחי, לא דבה רעה, דהרי כל מה
 שאמרה הי' אמת (וגם „לא נתכוונה לגנותו“
 (פרש"י בהעלותך יב, א)), אלא שהיא חשבה
 שאי"ז רצוי – ולפי האמת „יפה עשה“ (פרש"י
 שם, ד. וראה פרש"י שם, ח), ואעפ"כ נענשה,
 כ"ש המרגלים שהיו צריכים להמנע מלדבר על
 א"י. (ואעפ"כ לא פרש"י כן שם בפירושו – כי
 אי"ז נוגע לפי הפשט של הכתוב ההוא).

(12) יד, כז.

(13) פרש"י שם.

שהקב"ה אמר, "סלחתי כדברריך"¹⁹, שלא ימותו תיכף, אלא במשך הארבעים שנה, ועד ש"לא מת אחד מהם פחות מבן ששים וכו"²⁰ – וא"כ למה לא הועילה תפלתו של משה גם בנוגע להמרגלים שלא ימותו תומ"י²¹ עוד באותו יום (וכדמוכח ממ"ש א"ח כ"ב²² "וישכימו בבקר וגו'" – דע"פ פש"מ כל הכתוב קודם לזה (כולל "וימותו האנשים וגו'"²³) אירע באותו יום).

(19) שם, כ.

(20) פרש"י שם, לג.

(21) ומה שתי' האוה"ח הוא ע"ד הרמז כו' (ראה לעיל הערה 6).

(22) יד, מ.

(23) כן הוא ע"פ פש"מ (ראה תשובות הרא"ש – הובא בב"י וב"ח או"ח סתק"פ). אבל ע"פ ההלכה מפורש בטושו"ע (שם ס"ב, וכ"ה בסוף מגלת תענית) שמתו ב"י באלול (וראה ב"י שם – ובאה"ט שם סק"ג שמתו ב' באלול, וכן מפורש בתיב"ע), ועפ"ז הפסוקים לילח הם מאמר המוסגר (כדי לסיים ספור הנעשה במרגלים עצמם).

– וראה לקו"ש כרך ח' ע' 298 שעפ"ז מובן מ"ש בתניא ספכ"ט "לא הראה להם מרע"ה שום אות ומופת כו'", עיי"ש. ולהעיר שלא קאי אדה"ז בשיטת הבי"י ("שמיד נשתרבב לשונם כו' והיו מתמצים בחולאים רעים עד ז' באלול"), כי א"כ ראו מיד איך נשתרבב לשונם והתחילו החולאים – וג"ז הוא אות ומופת.

ופי' הבי"י הוא עפ"י המכילתא (בשלח טז, יג) שהובא בפרש"י בהעלותך יא, כ) ש"הרשעים אוכלין ומצטערין שלשים יום והכשרים כו'", אבל לפי הספרי (שם. פרש"י שם) "הכשרים מתמצים על מטותיהם משא"כ הרשעים" – אין לומר שהמרגלים יהיו מתמצין כו'.

ולפי הספרי צ"ל שכאן מתו מיד – או שגם לשונם לא נשתרבב מיד*. וגם זהו – בדא"ג 9 – יסוד אדה"ז בתניא.

בנוגע לשאר בני¹⁴, "אם גו' לכל העדה הרעה הזאת הנועדים עלי גו'" – ובפסוק זה נאמר "וישבו וילינו עליו גו'", על משה?

ואף שבפועל הלינו גם על משה, כמ"ש¹⁵, וילנו על משה ועל אהרן כל בני ישראל גו'" – (הרי: א) גם אהרן בכלל (ובשוה, לכאורה, למשה), וכאן מזכיר רק את משה. ב) ועיקר: פשוט שעון התלונה על הקב"ה חמור יותר מהתלונה על משה. ומדוע מדגיש הכתוב שהלינו את כל העדה עליו – על משה¹⁶?

ומכיון שרש"י בא לתרץ (גם) קושיא זו לכן מעתיק גם התיבות "וילינו עליו"¹⁷.

ועוד: נקודת התירוץ בפרש"י בכוונת כל הכתוב – מבוארת ע"י התיבות "וילינו עליו" (כדלקמן), ולכן מעתיק רש"י גם תיבות אלו.

ד. והביאור בזה: כתוב זה בא לתרץ קושיא פשוטה: בהפסוקים שלפנ"ז מבואר איך שחרה אף ה' בבנ"י, עד שאמר "אכנו בדבר ואורשנו"¹⁸, ואעפ"כ פעל משה ע"י תפלתו

(14) יד, לה.

(15) שם, ב.

(16) וגם קושיא זו – ראי' (לרש"י) שאין פי' הכתוב שהלינו עוה"פ את בני" – דהרי שינה הכתוב וכתב כאן עליו.

(17) ומעתיק תיבת "וישבו" – לפרשה ולשלול הפי' "וישבו" הלינו עוה"פ, וכנ"ל.

ואף שב' ענינים אלו [א] ש"וישבו" אין פי' עוה"פ. ב) לתרץ "עליו" (וכוונת כל הכתוב) הם ב' ענינים נפרדים, והו"ל לרש"י לפרשם כב' דבורים נפרדים, כידוע – מ"מ ה"ה תלויים זבי' (כבהערה הקודמת).

(18) יד, יב.

(* וי"ל דגם להמכילתא אין מוכרח לומר

קטיגור נעשה סניגור²⁷, וגם, דנים לאדם, מדה כנגד מדה²⁸.

וזהו שפרש"י על התיבות, וישבו וילינו עליו – „הרעימו עליו את כל העדה בהוצאת דבה, אותם אנשים וימותו” – היינו שכל הכתוב בא להגיד ש(רק) האנשים האלו הרעימו עליו, ולכן, הם שמתו תומ”י, כי עבורם לא הועילה תפלת משה.

ואף שגם בני הלינו על משה, כמ”ש²⁹, וילינו על משה גוי כל בני גוי – הרי לא נתכוונו בזה לחלוק על משה עצמו, כ”א רק שחששו שמביאם, לנפול בחרב וגוי, משא”כ המרגלים, שנתכוונו לחלוק על משה²⁹, כנ”ל.

בעל בחירה ויכול להפוך עצמו מקטיגור לסניגור (ובאגה”ת הנ”ל שאני דכיון שזה גרם כו’ – באם יועיל גירום עוה”פ).

27) ואף שבנוגע האומר אחטא ואשוב, שאין מספיקין בידו לעשות תשובה (יומא פה, ב) – שגוי מטעם, אין קטיגור נעשה סניגור (ראה אגה”ת פי”א) – אומרים ש,אם חזק כו’ מקבלין תשובתו” (אגה”ת שם) – וכן מובן גם בפשטות הענינים כי אין לך דבר העומד בפני תשובה גדולה עכ”פ (ראה בראשית ד, יג. פרש”י בראשית ו, יד) – מ”מ כ”ז הוא רק כשה,קטיגור” וה,סניגור” הם באותו האדם עצמו, משא”כ בנדוד”י הרי ה,סניגור” הוא (תפלת) משה, „קטיגור” הם (הניגוד למשה שב)המרגלים. ועפ”ז מובן זה שאפילו בעבודת יוהכ”פ דכה”ג בקה”ק – תכלית השלימות דתשובה – אין קטיגור דבגדי זהב – נעשה סניגור.

28) פרש”י בפסוק שלאח”ז. אבל ידוע הוא מכבר מפרש”י נח ז, יא. יתרו ית, יא. נשא ה, כד. ועוד.

29) יד, ב.

29*) ועד”ז ה’ ג”כ במחלוקת קורח ועדתו

לכן מוסיף הכתוב כהקדמה למ”ש „וימותו גוי”, ש,והאנשים אשר שלח משה וגוי וישבו וילינו עליו את כל העדה גוי”, היינו שהם נתכוונו לחלוק על משה עצמו²⁴, ולכן לא הועיל משה בתפלתו לפעול בעדם²⁵, וכהכלל שכבר כתבו רש”י לפני²⁶ „אין

24) כדמוכח מכתוב זה עצמו, שאינו כותב שהלינו על הקב”ה. ועפ”ז יומתק מ”ש רש”י (ריש פרשתנו), „שלקתה על כו’ שדברה באחי ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר” – ולכאורה מאי נפק”מ כאן במי דברה, והרי העיקר שדברה דברים בלתי רצויים, ונענשה, והם לא לקחו מוסר? אלא שרש”י מדייק להגדיל חטאם: מרים דברה באחי, במשה, הנה לא זה בלבד שלא לקחו מוסר בכללות הענין שאין לדבר דבורים כאלו, כ”א שגם דברו באותו אדם שדברה היא, כי כנ”ל, גם הם הלינו על משה. [ואעפ”כ הועילה תפלתו של משה על מרים כי היא „לא נתכוונה לגנותו” של משה, כ”א טענה בסיכת הנהגתו, וכלעיל הערה 11, משא”כ המרגלים].

25) וי”ל שלכן מתחיל הכתוב, „והאנשים אשר שלח משה”, אף שכבר ידוע שמשה שלחם – להדגיש שהשליחות היתה ע”י משה (ולא ע”י הקב”ה (פרש”י ריש פרשתנו)), ובמילא כשמעלו בשליחותם מעלו במשה.

26) אחרי טז, ד. וראה ברכות נט, א. וש”נ. ירושלמי ר”ה פ”ג ה”ב. יומא פ”ז ה”ג. ויקר”פכ”א, י. – אבל יש לחלק דשאני אדם שהוא

שנשתרבו מיד – כ”א רק שנצטערו ומן – עד חודש ימים, וילמוד סתום מן המפורש בשלו. ועפ”ז יש לקשר: להסור (ואדה?) שמתו בי”ז – עפ”ז החודש ימים מתחילים לא מיד, משא”כ להב”י דמתו בו צ”ל שמידי שנתרבו לשונם.

(*) ולכן גם משנה ל’ הכתוב „ותדבר .. במשנה” וכותב „באחי” – דאין אח מקפ”ד על אחותו „חצי בשרו” ובכ”ז נענשה ורשעים הללו כו’.

כאן סיבת מיתתם דוימותו – שבא תיכף לאח"ז, היפך כוונת הכתוב [ואף שבפועל, הרעימו עליו] ע"י „להוציא דבה על הארץ“, ודרך המקראות בכ"מ לפרש גם במקום שמוכן מעצמו – מ"מ מאחר שע"י הוספת תיבות אלו יש מקום לטעות, ה"י מתאים יותר שלא להזכירו].

לכן מוסיף רש"י תומ"י (באותו הדיבור): „כל הוצאת דבה לשון חנוך דברים כו' וישנה לטובה וישנה לרעה“ – היינו שאין מוזכר בהכתוב ענין דעון, כ"א סיפור דברים: איך „וילינו“ – ע"י דיבור (סתם); בסגנון אחר: כוונה דייקה התורה וכתבה דיבה (סתם) – שישנה לטובה כו' – כי בתוכן כתוב זה אף אם היו מלינים עליו ע"י דבור טוב, ג"כ ה"י מבואר למה לא תועיל תפלת משה עליהם; כי „אין קטיגור נעשה סניגור“, כו' כנ"ל.

ומביא רש"י ראי' ע"ז³²: „לכך נאמר כאן מוציאי דבת הארץ רעה“, היינו שמזה שבפסוק שלאח"ז מפורש „רעה“, ושם הרי כוונתו, כנ"ל, להגיד סיבת מיתתם לכן הוצרך לכתוב „רעה“³³ – הרי מזה ראי' שבכתוב זה שאין כתוב „רעה“, אין בזה משמעות של העון שעשו, ומוכן שאין כוונתו להגיד סיבת מיתתם, כ"א למה לא הועילה תפלת משה. וזהו שכפל

ע"פ הנ"ל יובן בטוב טעם המשך ב' הכתובים (וגם – למה כופל בפסוק השני „מוציאי דבת הארץ רעה“, אף שבפסוק הראשון כתוב כבר „להוציא דבה על הארץ“): בפסוק הראשון לא איירי בהסיבה שגרמה מיתת המרגלים, כ"א – למה לא הועילה תפלת משה (ומש"כ „להוציא דבה על הארץ“, הרי זה רק סיפור המציאות, איך „וילינו“ ע"י שהוציאו דבה על הארץ). ובהמשך לזה, בפסוק השני, בו מפרש „וימותו האנשים“, מבאר מה היתה הסיבה שגרמה למיתתם – „מוציאו דבת הארץ רעה“, וכאן הכוונה³⁰ – שבזה התנגדו להקב"ה, וכנ"ל דחטא ההתנגדות להקב"ה חמור יותר מההתנגדות למשה³¹ (אף שרק ע"י התנגדותם למשה לא ה"י יכול משה להתפלל עליהם) – ולכן כופלו עוה"פ בפסוק הב'.

ה. אבל צלה"ב:

מכיון שכל כוונת הכתוב היא לבאר ש„וילינו עליו“, כנ"ל, ולא לבאר סיבת מיתתם, הרי ה"י מתאים יותר, שלא להזכיר בפסוק הא' את העון שבשבילו מתו, דהרי זה כאלו הכתוב מדגיש (גם)

שלאח"ז „ויקהל עליהם קורח את כל העדה“ (קורח טז, יט).

30 עפ"ז יומתק מה שפסוק הא' ה"ה בסגנון של סיפור, שהלינו את בני על משה „להוציא דבה על הארץ“, ובפסוק הב' ה"ה בסגנון תואר המרגלים, שהם היו „מוציאי דבת הארץ רעה“ – כי בפסוק הא' רק מבאר איך „וילינו עליו“, משא"כ בפסוק הב' שמבאר טעם מיתת המרגלים – מתאר מהותם, שלכן נתחייבו מיתה.

31 ולכן כסיבת מיתתם נאמר „מוציאי דבת הארץ רעה“ – התנגדות (לציווי) הקב"ה (ולא על משה).

32 וגם: מכיון שכבר הוצאך לפרש פי' „דבה“, מבאר שעפ"ז מובן בדא"ג גם טעם השינוי בין ב' הפסוקים.

33 ובכתוב (יג, לב), „ויוציאו דבת הארץ“ בלא הוספת רעה (אף ששם נוגע שה"י לרעה) – כי תומ"י מפרש הכתוב לאמר גו' – תוכנה של הדיבה (וראה באר מים חיים על פרש"י שלנו).

מה"ת שיתפלל ע"ע⁴¹, מ"מ גם הם זקוקים לתפלת „משה" שבדורם. והטעם: „ראשי אלפי ישראל כו' הם בחי' ראש ומוח כו"⁴², ולכן מובן שכמו שהוא בגשמיות, דכשיש חסרון וכאב בא' מאברי הגוף נרגש הוא בראש ומוח דוקא, כן הוא ברוחניות, שהתפלה עבור הקומה שלימה דבני"י לכל האברים שלה הוא ע"י המוח והראש⁴³ – משה שבדור. ועוד זאת: תפלת היחיד מתעלית ע"י המשה שבדור, להיותו ממוצע המחבר⁴⁴ בני"י להקב"ה, וכמש"נ⁴⁵, „אנכי עומד בין ה' וביניכם".

ולמדים דבר זה מאופן ההנהגה דמשה רבינו: בני"י נטו מדרך הישרה עד שנגזרה עליהם הגזירה ד„אכנו גו", ומכיון שהי' „דור דיעה"⁴⁶ – שייכים למדריגת מרע"ה⁴⁷ – בודאי שהיו גדולים בעבודת ה' – כולל בעבודת התפלה, מ"מ רק משה רבינו ע"י תפלתו הוא שפעל שלא זו בלבד שלא מתו תיכף, אלא עוד שחיו כולם עד ס' שנה – היינו שכמה מהם חיו עוד קרוב לארבעים שנה לאחר חטא המרגלים –

(41) רמב"ם ריש הל' תפלה. וראה שו"ע אדה"ז סק"ו ס"ב.
 (42) תניא פ"ב.
 (43) ראה שו"ת חת"ס חאו"ח סי' קסו.
 (44) ראה תורת שלום ע' 158.
 (45) ואתחנן ה, ה.
 (46) ראה ויק"ר פ"ט, א. במדב"ר פ"ט, ג. וש"נ.
 (47) ראה ע"ח ש' הכללים פ"א. ש' הפסוקים ר"פ שמות. ובכ"מ. ובלקו"ת בהעלותך (לא, ד): שש מאות אלף רגלי דור המדבר היו תלמידיו שהיו ג"כ מבחי' יסוד אבא שהוא בחי' ביטול וזהו אשר אנכי בקרבו משה הוא בחי' מה ואין.

רש"י ומסיים „שיש דבה שהיא לטובה", כוונתו בזה לכתוב הא' – שאין מודגש בו טיב הדבור, וגם אם היתה דבה לטובה הי' מובן למה לא הועילה תפלתו.

ו. הוראה בעבודה:

אי' בתקוני זהר³⁴, „אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא", ואמרז"ל³⁵ „אין דור שאין בו כמשה" – ומובן שכמו שהי' משה רבינו מתפלל בעד כאו"א מבני"י, ודאג עבור כאו"א³⁶ (עד שהקב"ה בחנו בזה בהיותו „רועה את צאן גו"³⁷) – כן הוא באתפשטותא דמשה שבכל דור³⁸, שדואגים ומת-פללים³⁹ עבור כאו"א מבני ישראל שבדורם.

והנה אף שבדאי ישנם כו"כ שיכולים להתפלל בעצמם תפלה שלימה⁴⁰ וכו', ואדרבא כאו"א מ"ע

(34) תס"ט (קיד, א). וראה תניא פמ"ב. ועוד.

(35) ב"ר פנ"ו, ז.

(36) וראה מנחות (סה, א): „משה רבינו אוהב ישראל הי'".

(37) ראה שמו"ר פ"ב, ב. וראה לקו"ש כרך

ח ע' 250 ואילך.

(38) וראה פרש"י פנחס (כו, טז. שם, יח) – אודות יהושע: „סובל כאו"א לפי דעתו", „שיוכל להלוך נגד רוחו של כאו"א".

(39) ולהעיר ממרז"ל (ב"ב קטז, א): כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים. וראה תענית (ת, א): אם ראית דור שהשמים משתכין כנחשת מלהוריד טל ומטר כו' ילך אצל חסיד שבדור וירבה עליו בתפלה כו'.

(40) להעיר מברכות (יד, סע"ב) עומ"ש שלימה. טור ושו"ע אדה"ז (מהד"ק) ס"ב (והשיטת תפלין). פ"עח וסי' האריז"ל בתחלתו. ועוד.

עד"ז הוא בנוגע למשה שבכל דור, שהוא הוא הדואג עבור כאו"א והוא הוא המתפלל ופועל ע"י תפלתו – המשכת כל טוב⁵² בגשמיות⁵³ וב-רוחניות.

(משיחות ש"פ שלח תשל"ב)

[ולא חיי צער, כ"א חיים טובים בגשמיות וברוחניות – שהרי במשך כל השנים הי' להם לחם מן השמים⁴⁸, ומים מבארה של מרים⁴⁹, וענני הכבוד שהלכו עמהם להרוג את הנחשים ועקרבים ולגהץ בגדיהם⁵⁰ – וגם ברוחניות היו במדר' נעלית ביותר⁵¹].

(52) להעיר מתורת הבעש"ט במרז"ל (ברכות יז, ב. וש"נ) „כל העולם ניזון בשביל חנינא בני” – כי שביל הוא צינור שפתח צנור ושביל השפע (כתר שם טוב ח"א סי' ה"א. וראה אור תורה נח (ה, ג). בחקתי מג, ב ואילך).
(53) לקו"ת ד"ה בהעלותך עה"פ מאין לי בשר (לא, ד).

(* ראה ביאור על תורה זו הנעתק בהערות וציונים לכש"ט שם.

(48) בשלח טז, לה.

(49) פרש"י חקת כ, ב.

(50) פרש"י בהעלותך י, לד. עקב ח, ד.

(51) ראה לקוטי לוי יצחק (אגרות ע' שנח ואילך) בפ"י מרז"ל (ב"ב עג, סע"ב) „אחוי לך

מתי מדבר כו' ודמו כמאן דמיבסמי” וכידוע

הפ"י (עשרה מאמרות מאמר חקו"ד ח"ב פ"ח)

במרז"ל (סנה' קח, א) „דור המדבר אין להם

חלק לעוה"ב” – „שאין להם צורך לעוה"ב”.

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2020

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com